

SSC Weekly Focus

บทความวิเคราะห์สถานการณ์ยุทธศาสตร์และความมั่นคงของประเทศรายสัปดาห์ ฉบับที่ ๔๗/๕๖ | ๒ - ๘ กันยายน ๒๕๕๖

ยุทธศาสตร์รัสเซีย ปี ๒๐๑๓

สหภาพโซเวียตในอดีตมีความน่าสนใจในมิติหนึ่ง แต่เมื่อแตกสลายออกเป็น ๑๕ ประเทศ ก็มีความน่าสนใจในอีกมิติหนึ่ง โดยเฉพาะทิศทางการดำเนินนโยบายทางการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ไปจนถึงระบอบเศรษฐกิจ ทำให้รัสเซียวันนี้กลายเป็นมหาอำนาจทางโลกตะวันออก....

การล่มสลายของสหภาพโซเวียตมีอยู่ ๒ ปัจจัย คือ ๑) ระบบเศรษฐกิจแบบวางแผนจากส่วนกลาง และ ๒) ระบบอบริการแบบโซเวียตและพรรคบอลเชวิก หรือพรรคคอมมิวนิสต์แห่งสหภาพโซเวียต ผ่านมา ๒๐ ปี รัสเซียกลับขึ้นมาผงาดภายใต้สโลแกน “เสื่อข่อนเล็บ” ด้วยปัจจัย ๔ ข้อ คือ ๑) ความอดทนของประชาชนรัสเซียและสิ่งตกค้างจากระบอบโซเวียต ๒) การสร้างรัฐบาลกลางที่เข้มแข็งในระบบปกครองใหม่สำเร็จ ๓) น้ำมันและการพัฒนาเศรษฐกิจ และ ๔) การอ่อนกำลังของสหรัฐฯ

ที่ช่วยให้รัสเซียฟื้นตัว รัสเซียมองว่าอาเซียนเป็นความร่วมมือในระดับภูมิภาคที่แข็งแกร่ง โดยไทยเป็นแกนหลักสำคัญของอาเซียน ซึ่งรัสเซียต้องการให้มีความร่วมมือด้านความมั่นคงผ่านกรอบความร่วมมือต่างๆ โดยไทยสามารถเป็นฐานและประตู

ของรัสเซียสู่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สำหรับรัสเซียเองก็สามารถเป็นสะพานเชื่อมไทยกับกลุ่มประเทศเครือรัฐเอกราช (Commonwealth of Independent States: CIS) โดยไทยและรัสเซียเห็นพ้องถึงความสำคัญในประเด็นความมั่นคงทางอาหาร และความร่วมมือในสาขาเกษตร รวมถึงการสนับสนุนจากรัสเซียในฐานะสมาชิกถาวรของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (UNSC) สำหรับการลงสมัครรับเลือกตั้งของไทยในตำแหน่งสมาชิกของ UNSC วาระปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ เพื่อความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างกัน การประชุมเจซีไทย-รัสเซีย ครั้งที่ ๕ ระหว่างวันที่ ๒๗ - ๒๙ มี.ค.๕๖ เป็นการกระชับความสัมพันธ์ทางการทูต ๑๑๕ ปี เพื่อยกระดับสู่ความเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ เนื่องจากไทยกับรัสเซียมีความสัมพันธ์ทางการทูตมายาวนาน การประชุมในครั้งนี้ได้หารือในความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างไทยกับรัสเซีย โดยเฉพาะด้านการค้า ที่ต้องการเพิ่มมูลค่าการค้าระหว่างไทยกับรัสเซียเป็นสองเท่า โดยไทยกำลังพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเพิ่มความ

เชื่อมโยง เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี ๒๕๕๘

การสร้างสมดุลทางยุทธศาสตร์ของรัสเซีย

ประธานาธิบดีวลาดีมีร์ วลาดีมีโรวิช ปูติน (Vladimir Vladimirovich Putin) ใช้นโยบายการพัฒนาประเทศมุ่งเน้นไปที่ “การพัฒนาทางด้านพลังงานการผลิต” เพื่อมุ่งพัฒนาให้รัสเซียก้าวสู่การเป็นอภิมหาอำนาจด้านพลังงาน และฟื้นฟูอุตสาหกรรมนิวเคลียร์ เพื่อให้การเมืองเกิดเสถียรภาพและความมั่นคง ซึ่งในปี ๒๕๕๔ ลัทธิจักรวรรดินิยมฯ ที่นำโดย จีน อินเดีย รัสเซีย และบราซิล พยายามรวมกลุ่มกัน เพื่อคานอำนาจอิทธิพลของสหรัฐฯ และอังกฤษ ซึ่งการรวมกลุ่มกันนี้ทำให้เกิดการได้เปรียบในเกมเศรษฐกิจ ทั้งนี้ สหรัฐฯ ได้สร้างแนวปรักการเพื่อต้านยันฝ่ายสังคมนิยมไม่ล้มตั้งแต่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮองกง สิงคโปร์ และไทย ซึ่งรัสเซียและจีนได้เปลี่ยนยุทธศาสตร์โลกจากยุคการแข่งขันทางด้านสงคราม มาแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศ เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ “การจัดระเบียบโลกใหม่” รัสเซียกำลังกลับมามีบทบาทในเอเชียอาคเนย์ทั้งทางด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่การเมืองภายในประเทศและปรับท่าทีนโยบายต่างๆ ต่อประเทศในเอเชียอาคเนย์ ซึ่งเป็นช่วงพอดีกับที่อาเซียนต้องการมหาอำนาจอื่นมาถ่วงดุลอำนาจของสหรัฐฯ และจีน โดยรัสเซียกับอาเซียนมีจุดร่วมเหมือนกันในเรื่อง การส่งเสริมเสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาค โดยสนับสนุนกระบวนการพหุภาคีภายใต้กรอบขององค์การสหประชาชาติ ที่นำมาแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศ ปัจจุบันรัสเซียออกกฎหมายว่าด้วยการลงทุนในภาคยุทธศาสตร์ของระบบเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจำกัดการลงทุนจากต่างประเทศในวิสาหกิจ ๔๒ ประเภท ที่ถือเป็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ แก๊ส นิวเคลียร์ อวกาศ การรักษาความปลอดภัยของสายการบิน เครื่องบิน อวกาศ วิทยุ โทรทัศน์ และทรัพยากรธรรมชาติ

ประธานาธิบดีวลาดิเมียร์ ปูติน แห่งรัสเซีย ต้องการให้กองทัพ รัสเซียมีการปฏิรูป และเร่งยกระดับด้านแสนยานุภาพ เพื่อให้อำนาจ ทางทหารของรัสเซียทัดเทียมกับสหรัฐฯ และชาติสมาชิกองค์การ สนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ (NATO) โดยสร้าง “ความสมดุล ทางยุทธศาสตร์” ให้เกิดขึ้นในเวทีโลก และแสนยานุภาพของ กองทัพรัสเซียต้องก้าวขึ้นไปสู่ระดับใหม่ในระยะเวลา ๓ - ๕ ปี โดยมีแผนจัดตั้งกองเรือรบใหม่ เพื่อทำหน้าที่ตรวจการณ์และรักษาความ มั่นคงในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ที่อยู่กึ่งกลางระหว่างยุโรปและแอฟริกา เพื่อชดเชยฐานทัพเรือที่เมืองทาร์ทัสทางตะวันตกของซีเรีย ที่กำลังถูก คุกคามจากผลของสงครามกลางเมืองในซีเรีย

กองทัพโซเวียต หรือ กองทัพแห่งสหพันธรัฐรัสเซีย ก่อตั้ง ขึ้นในปี พ.ศ.๒๕๓๕ ประกอบด้วย กองทัพบก กองทัพอากาศ และ กองทัพเรือ หน่วยซีปนาวุธทางยุทธศาสตร์ กำลังป้องกันห้วงอากาศ- อวกาศรัสเซีย และหน่วยพลร่มรัสเซีย โดยมีผู้บัญชาการทหารสูงสุด คือ ประธานาธิบดี วลาดิเมียร์ ปูติน มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม คือ พลเอกเซอร์เกย์ ชอยกู และประธานคณะเสนาธิการทหาร คือ พลโทวาเลรี เกราซิมอฟ ทั้งนี้ กองเรือแปซิฟิกของรัสเซีย ประกอบด้วย เรือดำน้ำยุทธศาสตร์พลังงานนิวเคลียร์ดีดอวูร์นิวเคลียร์ เรือดำน้ำ อเนกประสงค์ เรือรบสำหรับปฏิบัติการในทะเลลึกและปฏิบัติการใน ย่านใกล้ฝั่ง เครื่องบินทิ้งระเบิดยุทธศาสตร์ Tu-22M3 Tu-142 เครื่องบินขับไล่โจมตี MiG-31 เฮลิคอปเตอร์ เครื่องบินปราบเรือดำ น้ำ รวมถึง ระบบป้องกันชายฝั่งแบบ S-300

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของรัสเซีย - ซีเรีย - อินเดีย - เวียดนาม - เมียนมาร์ และจีน มีดังนี้:

รัสเซีย - ซีเรีย : รัฐบาลรัสเซียขายซีปนาวุธต่อต้านอากาศยาน S-300 ที่มีสมรรถนะสูงแก่รัฐบาลซีเรีย โดยเข้าประจำการพร้อม ระบบเรดาร์ที่ทันสมัย มีระยะยิงครอบคลุม ๒๐๐ กิโลเมตร ซึ่งจะเป็น ภัยคุกคามต่อกองทัพอากาศอิสราเอล และกลายเป็นประเด็นระหว่าง รัสเซียกับชาติตะวันตกและอิสราเอล **รัสเซีย - อินเดีย :** รัสเซียมี ความร่วมมือด้านกลาโหมอันแนบแน่นกับอินเดีย โดยกำลังจะ ส่งมอบเรือบรรทุกเครื่องบินวิกรมทิตย์ (Vikramaditya) ให้ กองทัพเรืออินเดีย และมีการทำข้อตกลงจำหน่ายเครื่องบินขับไล่ จรวดร่อนแบบบราห์มอส เรือรบผิวน้ำ เรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์ รถถัง โครงการด้านพลังงานและไฟฟ้าพลังงานนิวเคลียร์ เพื่อรักษา ผลประโยชน์เชิงยุทธศาสตร์ต่างๆ ของอินเดีย เป็นการสร้างแสนยานุภาพ และการป้องปรามที่มีประสิทธิภาพในระยะยาว **รัสเซีย - เวียดนาม :** รัสเซียและเวียดนามมีข้อตกลงด้านการป้องกันประเทศร่วมกันมา นาน โดยรัสเซียช่วยสร้างกองเรือดำน้ำที่สะท้อนให้เห็นถึงความ เป็นพันธมิตรทางยุทธศาสตร์ระหว่างเวียดนามกับรัสเซีย และ

เป็นหนึ่งในความสำคัญเร่งด่วนของนโยบายต่างประเทศรัสเซีย โดยเฉพาะความร่วมมือของกองทัพเรือในอ่าวคัมราน ซึ่งเป็นจุด ยุทธศาสตร์ที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อเป็นการตอบโต้อิทธิพลของจีนใน ทะเลจีนใต้ **รัสเซีย - เมียนมาร์ :** กองทัพเมียนมาร์มีความร่วมมือ ด้านกลาโหมและอาวุธยุทโธปกรณ์จากรัสเซีย โดยใช้ยุทธโธปกรณ์ที่ ผลิตในรัสเซียเป็นหลัก เช่น เครื่องบินรบ เฮลิคอปเตอร์โจมตี อากาศยานปีกหมุน จรวดต่อสู้อากาศยาน และรถถัง T-72 ปัจจุบัน ประจำการที่ฐานทัพอากาศเมงกะลาโดง กรุงย่างกุ้ง **รัสเซีย - จีน :** รัสเซียและจีนต่างมีฐานะทางยุทธศาสตร์ อยู่ในอันดับแรกของ สถานการณ์ทางการทูตทั่วไป และมีการส่งเสริมความร่วมมือ หุ่นส่วนยุทธศาสตร์อย่างรอบด้าน โดยส่งเสริมนโยบายด้าน การต่างประเทศที่มีต่อเอเชีย-แปซิฟิก เป็นหลัก โดยรัสเซียเข้าร่วมการประชุมสุดยอดประเทศสมาชิกองค์การความร่วมมือเซี่ยงไฮ้ (Shanghai Cooperation Organization: SCO) และ ความร่วมมือเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (Asia - Pacific Economic Cooperation: APEC) และมีการเจรจาเกี่ยวกับการก่อสร้างท่อส่งก๊าซ การเตรียมเปิดโครงการร่วมมือด้าน การบิน การลงทุน และพัฒนาความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และความร่วมมือด้านการทหารกับจีนในระดับสูง เพื่อ มุ่งกระชับความร่วมมือหุ่นส่วนยุทธศาสตร์ เนื่องจากจีนคือโอกาส ที่ยิ่งใหญ่ของรัสเซียและรัสเซียต้องการความร่วมมือจากจีนเพื่อ แก้ไขปัญหาระหว่างประเทศ... ❧

ข้อมูลอ้างอิง

- <http://www.mcot.net/News>
- <http://www.nstda.or.th>
- <http://www.dailynews.co.th/politicals/193949>

